

W. Brand: The Struggle for a Higher Standard of Living. The Problem of the Underdeveloped Countries. The Free Press, Glencoe, Illinois. W. van Hoeve Ltd. The Hague and Bandung. 1958. Pris h. fl. 17,50. 438 s.

Willem Brand var ansat ved United Nations fra 1946 til 1957, og den foreliggende bog, der er en udvidelse af den hollandske udgave fra 1954, er et resultat af hans arbejdsår i denne organisation. Under læsningen opstår der næsten automatisk lyst til at sammenligne Brand's bog med Gunnar Myrdal: *Economic Theory and Underdeveloped Regions*, der udkom i 1957. Disse to forfattere har haft næsten den samme baggrund i form af deres internationale arbejde og den samme adgang til systematisk at indsamle materiale. Resultaterne er unægtelig blevet meget afvigende.

Brand's bog kan først og fremmest karakteriseres som en materialsamling baseret på en lang række kilder, omfattende såvel monografier som diverse internationale organisationers publikationer. Bogen har allerede herigennem sin berettigelse ikke mindst for den læser, der uden at ville gå direkte til disse kilder dog ønsker at få en nogenlunde kvantitativ angivelse af problemernes omfang. Samtidig afslører forfatterens fremgangsmåde i nogen grad det umulige i at give en udtømmende behandling af emnet. Det ses således flere steder i teksten, at problemer, der endnu ikke er udførligt behandlet i litteraturen, heller ikke i det foreliggende arbejde bliver belyst eller vurderet. Visse emner er kun periferisk omtalt, uanset den interesse de pågældende problemer måtte have. Her skal kun nævnes et par eksempler. I kapitel 5 - »Labor« anføres det, at det relativt store antal børn i de underudviklede lande og den store børne-

dødelighed medfører »a considerable waste of economic strength, which a poor country can ill afford«. Dette vil ingen benægte, men det synes dog i denne forbindelse nærliggende, om forfatteren også havde taget hensyn til størrelsen af de befolkningsgrupper, der på grund af høj alder ikke kan påregnes at tilhøre den produktive del af befolkningen. Som følge af den lave gennemsnitsalder i de fleste underudviklede lande vil samfundets forsørgerbyrde over for denne del af befolkningen som regel være langt mindre, end den er i de økonomisk udviklede lande. Herigennem opvejes - i hvert fald en del af - det »waste of economic strength«, som forfatteren konstaterer. Hertil kommer, at introduktionen af moderne medicinske præparater og metoder foregår hurtigt i de underudviklede lande, og at resultaterne hidtil har været særdeles imponerende. Som et andet punkt må det nævnes, at forfatteren har en tendens til at generalisere ud over det tilladelige, bl.a. ved at behandle alle underudviklede lande som en helhed, uanset omfanget af deres naturgivne ressourcer - såvel absolut som i relation til den forekommende befolkning - dette ses bl.a. i kapitlerne 7 og 9.

Af konklusionerne, deres almindelighed og deres bredde, fremgår det også delvis, at forfatterens mål har været at give en beskrivelse af det foreliggende materiale uden derved at give et komplet indtryk af problemet og dets mangfoldige sider. Sammenholder man de to arbejder af Brand og Myrdal, kan det ikke nægtes, at det første savner noget af den helhedsbedømmelse og indlevelse i problemerne, som i så høj grad præger det sidstnævnte.

Kristian Antonsen*

* Amanuensis ved Københavns Universitet.

KØBENHAVNS KREDITFORENING

GAMMELTORV 4 . C. 7236